

ดัชนีราคาผู้บริโภค

Consumer Price Index (CPI)

แนวคิดในการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภค

ดัชนีราคาผู้บริโภค กำหนดขึ้นจากความต้องการศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวและการวัดระดับการครองชีพของประชากร เพื่อยกระดับมาตรฐานการครองชีพของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น

แนวความคิดพื้นฐานของดัชนีราคาผู้บริโภค พัฒนามาจากแนวคิดของดัชนีค่าครองชีพ (Cost of living index) ซึ่งต้องการวัดค่าใช้จ่ายในการบริโภคของผู้บริโภคในเดือนหนึ่งๆ โดยยังรักษามาตรฐานการครองชีพตามระดับที่กำหนดไว้ได้ ซึ่งเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติ เนื่องจากมาตรฐานการครองชีพยังขึ้นกับปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ภาษี สุขภาพสินค้า เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป และราคาสินค้าที่เปลี่ยนแปลง

ดังนั้น ได้มีการนำดัชนีราคาผู้บริโภคมาใช้แทนโดยให้มีปริมาณและลักษณะของสินค้าที่คงที่แต่เปลี่ยนแปลงเฉพาะราคาสินค้าเท่านั้น

ถึงแม้ดัชนีราคาผู้บริโภคจะไม่สามารถแทนดัชนีราคาค่าครองชีพได้อย่างสมบูรณ์แต่อาจกล่าวได้ว่าดัชนีราคาผู้บริโภคเป็นตัวประมาณค่าดัชนีค่าครองชีพได้ดีในเรื่องของค่าใช้จ่ายในการบริโภค

ดัชนีราคาผู้บริโภคคืออะไร

ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index) คือ เครื่องมือทางสถิติที่ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงราคาขายปลีกของสินค้าและบริการในปริมาณที่เท่ากันในช่วงระยะเวลาหนึ่งเทียบกับราคาสินค้าอย่างเดียวกันในช่วงเวลาดั้งเดิม เรียกว่า ปีฐาน (Base Year)

ดัชนีราคาผู้บริโภค ปัจจุบันแยกเป็น

ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป

ดัชนีราคาผู้บริโภครายได้น้อย

ดัชนีราคาผู้บริโภคเขตชนบท

ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน

ดัชนีราคาผู้บริโภคระดับจังหวัด

กำหนดวัตถุประสงค์ดัชนีราคาผู้บริโภคเพื่อต้องการวัดค่าครองชีพของประชาชนโดยกำหนดกรอบวัตถุประสงค์ดังนี้

ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป ใช้วัดค่าครองชีพของครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีรายได้ตั้งแต่ 3,000-60,000 บาท/เดือน/ครอบครัว มีสมาชิก 1-5 คน

ดัชนีราคาผู้บริโภครายได้น้อยใน

เขตเมือง ใช้วัดค่าครองชีพของผู้บริโภค

ผู้ที่มีรายได้น้อยที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล

มีรายได้ตั้งแต่ 3,000-15,000 บาท/เดือน/

ครอบครัว มีสมาชิก 1-5 คน

ดัชนีราคาผู้บริโภคเขตชนบท ใช้วัด

ค่าครองชีพของผู้บริโภคที่อาศัยอยู่นอก

เขตเทศบาลมีรายได้ตั้งแต่ 2,000-25,000

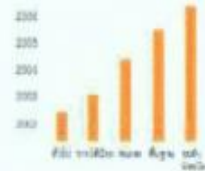
บาท/เดือน/ครอบครัว มีสมาชิก 2-6 คน

ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐานใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดเป้าหมาย

วิเคราะห์และติดตามนโยบายการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย

ดัชนีราคาผู้บริโภคระดับจังหวัด วัดภาวะเงินเฟ้อ ค่าครองชีพของ

ประชากรในจังหวัด และใช้เป็นตัวปรับ GPP

ขั้นตอนการจัดทำ

1. กำหนดลักษณะครัวเรือนดัชนี
2. คัดเลือกรายการสินค้า จากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนของสำนักงานสถิติแห่งชาติ
3. จัดทำน้ำหนักค่าใช้จ่ายของสินค้าและบริการ
4. จัดหมวดหมู่และกำหนดลักษณะจำเพาะของสินค้า
5. กำหนดแหล่งจัดเก็บราคาสินค้าและบริการ
6. จัดเก็บรวบรวมราคาสินค้าและบริการตามระยะเวลาที่กำหนด
7. คำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคโดยสูตร Laspeyres

การแบ่งหมวดสินค้าและบริการ พาณิชนัยยุคใหม่

ฉบับ 6 โปร่งใส มองไกล
ใกล้ชิดประชาชน

1. อาหารและเครื่องดื่ม
2. เครื่องนุ่งห่ม และรองเท้า
3. เครื่องสำอาง
4. การตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล
5. พานิชยกรรมส่งและการสื่อสาร
6. การบันเทิง การยาน และการศึกษา
7. ยาสูบ และเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์

พื้นที่การดำเนินการ

ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป จัดเก็บราคา ณ ตลาด ร้านค้า ทั้งสรรพสินค้า ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และในเขตเทศบาลภูมิภาค 4 ภาค รวม 37 จังหวัด

ดัชนีราคาผู้บริโภครายได้น้อย จัดเก็บราคา ณ ตลาด ร้านค้า ทั้งสรรพสินค้า ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล และในเขตเทศบาลภูมิภาค 4 ภาค รวม 24 จังหวัด

ดัชนีราคาผู้บริโภคเขตชนบท จัดเก็บราคา ณ ตลาด ร้านค้า ทั้งสรรพสินค้า นอกเขตเทศบาลภูมิภาค 4 ภาค รวม 24 จังหวัด

ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน เป็นการคำนวณหาอัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน (Core Inflation) เพื่อประโยชน์ในการวางกรอบนโยบายการเงินแบบ Inflation Targeting ของธนาคารแห่งประเทศไทย หักรายการสินค้ากลุ่มอาหารสดและสินค้ากลุ่มพลังงาน ซึ่งมีความเคลื่อนไหวขึ้นลงบ่อยตามฤดูกาล และอยู่นอกเหนือการควบคุมของนโยบายการเงินเหลือแต่รายการสินค้าที่ราคาเคลื่อนไหวตามกลไกตลาด

ดัชนีราคาผู้บริโภคระดับจังหวัด จัดเก็บราคา ณ ตลาด ร้านค้า ทั้งสรรพสินค้าในเขตเมือง และต่างอำเภอของแต่ละจังหวัด

ประโยชน์ของดัชนีราคาผู้บริโภค

- วัดค่าครองชีพของประชาชนทุกระดับรายได้
- วัดภาวะเงินเฟ้อระดับจังหวัดและประเทศ
- เป็นมาตรฐานในการปรับค่าจ้าง เงินเดือน บำเหน็จ บำนาญ และเงินช่วยเหลือสวัสดิการสังคม
- เป็นแนวทางในการปรับค่าจ้างแรงงาน
- ปรับราคาสัญญาก่อสร้าง และราคาที่จะมีการซื้อขายในระยะยาว
- ใช้คำนวณค่าของเงินที่แท้จริง (Real Value) ของประชาชน
- ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายการเงินและการคลังของประเทศ
- ใช้เป็นแนวทางในการวิจัยพยากรณ์การตลาดและราคาสินค้าต่างๆ
- วัดผลความสำเร็จในการพัฒนาชนบท

สำนักงานพาณิชนัยจังหวัดขอนแก่น
กลุ่มยุทธศาสตร์และแผนงาน

ดัชนีราคาผู้บริโภค

Consumer Price Index (CPI)

แนวคิดในการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภค

ดัชนีราคาผู้บริโภค กำหนดขึ้นจากความต้องการศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวและการวัดระดับการครองชีพของประชากร เพื่อยกระดับมาตรฐานการครองชีพของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น

แนวความคิดพื้นฐานของดัชนีราคาผู้บริโภค พัฒนามาจากแนวคิดของดัชนีค่าครองชีพ (Cost of living index) ซึ่งต้องการวัดค่าใช้จ่ายในการบริโภคของผู้บริโภคในเดือนหนึ่งๆ โดยยังรักษามาตรฐานการครองชีพตามระดับที่กำหนดไว้ได้ ซึ่งเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติ เนื่องจากมาตรฐานการครองชีพยังขึ้นกับปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ภาษี คุณภาพสินค้า เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป และราคาสินค้าที่เปลี่ยนแปลง

ดังนั้น ได้มีการนำดัชนีราคาผู้บริโภคมาใช้แทนโดยให้มีปริมาณและลักษณะของสินค้าที่คงที่แต่เปลี่ยนแปลงเฉพาะราคาสินค้าเท่านั้น

ถึงแม้ดัชนีราคาผู้บริโภคจะไม่สามารถแทนดัชนีราคาค่าครองชีพได้อย่างสมบูรณ์แต่อาจกล่าวได้ว่าดัชนีราคาผู้บริโภคเป็นตัวประมาณค่าดัชนีค่าครองชีพได้ดีในเรื่องของค่าใช้จ่ายในการบริโภค

ดัชนีราคาผู้บริโภคคืออะไร

ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index) คือ เครื่องมือทางสถิติที่ใช้วัดการเปลี่ยนแปลงราคาขายปลีกของสินค้าและบริการในปริมาณที่เท่ากันในช่วงระยะเวลาหนึ่งเทียบกับราคาสินค้าอย่างเดียวกันในช่วงเวลาตั้งต้น เรียกว่า ปีฐาน (Base Year)

ดัชนีราคาผู้บริโภค ปัจจุบันแยกเป็น

ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป

ดัชนีราคาผู้บริโภครายได้น้อย

ดัชนีราคาผู้บริโภคเขตชนบท

ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน

ดัชนีราคาผู้บริโภคระดับจังหวัด

กำหนดวัตถุประสงค์ดัชนีราคาผู้บริโภคเพื่อต้องการชี้วัดค่าครองชีพของประชาชนโดยกำหนดกรอบวัตถุประสงค์ดังนี้

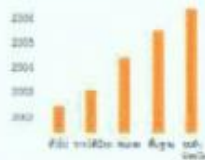
ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป ใช้อัตราครองชีพครอบครัวผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีรายได้ตั้งแต่ 3,000-60,000 บาท/เดือน/ครอบครัว มีสมาชิก 1-5 คน

ดัชนีราคาผู้บริโภครายได้น้อยในเขตเมือง ใช้อัตราครองชีพของผู้บริโภคที่มีรายได้น้อยที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีรายได้ตั้งแต่ 3,000-15,000 บาท/เดือน/ครอบครัว มีสมาชิก 1-5 คน

ดัชนีราคาผู้บริโภคเขตชนบท ใช้อัตราครองชีพของผู้บริโภคที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลมีรายได้ตั้งแต่ 2,000-25,000 บาท/เดือน/ครอบครัว มีสมาชิก 2-6 คน

ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน ใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดเป้าหมายวิเคราะห์และติดตามนโยบายการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย

ดัชนีราคาผู้บริโภคระดับจังหวัด วัดภาวะเงินเฟ้อ ค่าครองชีพของประชากรในจังหวัด และใช้เป็นตัวปรับ GDP

การแบ่งหมวดสินค้าและบริการ

1. อาหารและเครื่องดื่ม
2. เครื่องนุ่งห่ม และรองเท้า
3. เฟอร์นิเจอร์
4. การตรวจรักษาและบริการส่วนบุคคล
5. พาหนะการขนส่งและการสื่อสาร
6. การบันเทิง การอ่าน และการศึกษา
7. ยาสูบ และเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์

พื้นที่การดำเนินการ

ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป จัดเก็บราคา ณ ตลาด ร้านค้า ห้างสรรพสินค้า ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และในเขตเทศบาลภูมิภาค 4 ภาค รวม 37 จังหวัด

ดัชนีราคาผู้บริโภครายได้น้อย จัดเก็บราคา ณ ตลาด ร้านค้า ห้างสรรพสินค้า ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล และในเขตเทศบาลภูมิภาค 4 ภาค รวม 24 จังหวัด

ดัชนีราคาผู้บริโภคเขตชนบท จัดเก็บราคา ณ ตลาด ร้านค้า ห้างสรรพสินค้า นอกเขตเทศบาลภูมิภาค 4 ภาค รวม 24 จังหวัด

ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน เป็นการคำนวณหาอัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน (Core Inflation) เพื่อประโยชน์ในการวางกรอบนโยบายการเงินแบบ Inflation Targeting ของธนาคารแห่งประเทศไทย หักรายการสินค้ากลุ่มอาหารสดและสินค้ากลุ่มพลังงาน ซึ่งมีความเคลื่อนไหวขึ้นลงบ่อยตามฤดูกาล และอุปสงค์เหนือการควบคุมของนโยบายการเงินเหลือแต่รายการสินค้าที่ราคาเคลื่อนไหวตามกลไกตลาด

ดัชนีราคาผู้บริโภคระดับจังหวัด จัดเก็บราคา ณ ตลาด ร้านค้า ห้างสรรพสินค้าในเขตเมือง และต่างอำเภอของแต่ละจังหวัด

ประโยชน์ของดัชนีราคาผู้บริโภค

- วัดค่าครองชีพของประชาชนทุกระดับรายได้
- วัดภาวะเงินเฟ้อระดับจังหวัดและประเทศ
- เป็นมาตรฐานในการปรับค่าจ้าง เงินเดือน บำเหน็จ บำนาญ และเงินช่วยเหลือสวัสดิการสังคม
- เป็นแนวทางในการปรับค่าจ้างแรงงาน
- ปรับราคาสัญญาก่อสร้าง และราคาที่จะมีการซื้อขายในระยะยาว
- ใช้คำนวณค่าของเงินที่แท้จริง (Real Value) ของประชาชน
- ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายการเงินและการคลังของประเทศ
- ใช้เป็นแนวทางในการวิจัยพยากรณ์การตลาดและราคาสินค้าต่างๆ
- วัดผลความสำเร็จในการพัฒนาชนบท

ขั้นตอนการจัดทำ

1. กำหนดลักษณะครัวเรือนดัชนี
2. คัดเลือกการวางสินค้า จากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนของสำนักงานสถิติแห่งชาติ
3. จัดทำน้ำหนักค่าใช้จ่ายของสินค้าและบริการ
4. จัดหมวดหมู่และกำหนดลักษณะจำเพาะของสินค้า
5. กำหนดแหล่งจัดเก็บราคาสินค้าและบริการ
6. จัดเก็บรวบรวมราคาสินค้าและบริการตามระยะเวลาที่กำหนด
7. คำนวณดัชนีราคาผู้บริโภคโดยสูตร Laspeyres

พาณิชย์ยุคใหม่
จับคู่ โปร่งใส มองไกล
ใกล้ชิดประชาชน

กลุ่มยุทธศาสตร์และแผนงาน
สำนักงานพาณิชย์จังหวัดขอนแก่น